

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY MESTA BREZNA K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROK 2025

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na roky 2025 (ďalej len „stanovisko“).

Návrh viacročného programového rozpočtu mesta Brezna na roky 2025 - 2027 (ďalej len „návrh rozpočtu“) bol v zákonom stanovenej lehote zverejnený na úradnej tabuli mesta, na elektronickej úradnej tabuli a na webovom sídle mesta (www.brezno.sk). Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej mohli fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na mestskom úrade. V čase spracovania stanoviska neuplynula lehota na podávanie pripomienok.

A. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu rozpočtu, ktorý bol zverejnený na úradnej tabuli mesta, na elektronickej úradnej tabuli a na webovom sídle mesta (www.brezno.sk). Posudzovala som zákonnosť ako aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie mestskému zastupiteľstvu (ďalej len MsZ).

Legislatívnym východiskom zostavenia návrhu rozpočtu je ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti a zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

Podľa ods. 1 čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Subjekty verejnej správy zohľadňujú pri zostavení svojho rozpočtu prognózy zverejnené ministerstvom.

Podľa §4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce.

Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou, ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých je zakladateľom. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Podľa §9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Návrh rozpočtu je zostavený ako viacročný a programový rozpočet, ktorý sa člení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie, podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie.

Rozpočet na rozpočtový rok 2025 je po jeho schválení MsZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

Návrh rozpočtu obsahuje komentovaný rozbor príjmov podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie, komentovaný rozbor výdavkov podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Súčasťou návrhu rozpočtu sú Príloha č. 1 – Návrh programového rozpočtu na roky 2025 – 2027, Príloha č. 2 – Návrh rozpočtu mesta Brezna na roky 2025 – 2027 podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie a Príloha č. 3 – Návrh rozpočtu rozvojových programov mesta Brezna na roky 2025 – 2027.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Zostavenie návrhu rozpočtu prebiehalo v čase, keď bol zostavený návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027 a návrh štátneho rozpočtu na rok 2025, ktoré boli predložené do Národnej rady SR (3.12. 2024 boli tieto rozpočty v Národnej rade SR schválené).

Nastavenie príjmovej stránky návrhu rozpočtu komplikuje najmä neistý vývoj dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu poskytovanej územným samosprávam. Aj v nasledujúcom období sa predpokladá, že nastane výpadok dane z príjmov fyzických osôb, aj keď sa opätovne uvažuje, že bude ako po minulé roky čiastočne kompenzovaný poukázaním podielu z výnosu dane z príjmov právnických osôb. Počíta sa, že aj v roku 2025 bude samosprávam poukazovaná suma podielu z dvoch zdrojov - z dane z príjmov fyzických osôb a z dane z príjmov právnických osôb. Pre zostavenie návrhu rozpočtu je najväčším zásahom do príjmovej stránky návrhu rozpočtu zníženie percenta podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb zo 70% na 55,1 %, v čom je zahrnutá konsolidácia a zmena financovania materských škôl.

Výdavkovú časť rozpočtu ovplyvní schválená konsolidácia a zmena financovania materských škôl ako aj legislatívne zásahy do zákonov, ktoré majú vplyv na financovanie samospráv.

Východiskom pre zostavenie návrhu rozpočtu je vývoj príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, očakávané plnenie a čerpanie rozpočtu k 31. 12. 2024, monitoring legislatívnych vplyvov na príjmovú a výdavkovú časť rozpočtu, vývoj inflácie a vplyv zvýšenej dane z pridanej hodnoty a novej transakčnej dane na výdavky mesta.

Navrhovaný rozpočet mesta, vrátane finančných operácií, je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok, vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Mesto plánuje v roku 2025 hospodáriť so schodkom rozpočtu vo výške - 1 591 199 €.

Návrh bežného rozpočtu je zostavený ako prebytkový. Z prebytku bežného rozpočtu vo výške 1 226 257 € majú byť uhradené splátky návratných zdrojov financovania - úverov.

Návrh kapitálového rozpočtu je zostavený ako schodkový. Schodok kapitálového rozpočtu vo výške - 2 817 456 € má byť vykrytý najmä návratnými zdrojmi financovania, konkrétne úverom zo ŠFRB a úverom z Environmentálneho fondu.

Návrh príjmovej časti rozpočtu je realistický vzhľadom k bežným príjmom a prognóze vývoja dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu. Rovnaký prístup bol zvolený aj vo vzťahu ku kapitálovým príjmom.

Rozpočet na strane príjmov a vývoj príjmovej časti rozpočtu ovplyvňuje a v priebehu rozpočtového roka ovplyvní aj výdavkovú časť rozpočtu. V návrhu rozpočtu sa uvažuje so zvýšením výdavkov oproti schválenému rozpočtu roku 2024 a so znížením výdavkov voči očakávanej skutočnosti k 31.12.2024. Toto zníženie výdavkov predpokladá rozpočtovú disciplínu zo strany garantov čerpania jednotlivých programov rozpočtu.

Napriek skutočnosti, že zostavenie návrhu rozpočtu bolo veľmi náročné a je skôr na mieste oceniť jeho zostavovateľov, je z mojej strany potrebné upozorniť na riziká zostaveného návrhu rozpočtu.

Predovšetkým je treba uviesť, že najväčším rizikom sú vonkajšie vplyvy, ktoré mesto nemá šancu ovplyvniť, a to už spomínaná nepredvídateľnosť legislatívneho procesu, zmeny zákonov, ktoré znamenajú buď znižovanie príjmov alebo zvyšovanie výdavkov samospráv, konsolidačný balík a z neho predpokladaná rastúca inflácia a rast cien tovarov a služieb.

Rizikom, ktoré mesto môže eliminovať a ovplyvniť je naplánovaný prebytok bežného rozpočtu, z ktorého mesto musí uhradiť splátky návratných zdrojov financovania – úverov. Mesto na splnenie tejto zákonnej povinnosti iné zdroje nemá. Z uvedeného dôvodu za riziká bežného rozpočtu považujem:

- nenaplnenie prognózy výnosu dane z príjmov fyzických osôb z dôvodu schválených legislatívnych zmien,
- nenaplnenie rozpočtu vlastných bežných príjmov, daňových i nedaňových,
- vyššie čerpanie rozpočtu bežných výdavkov následkom vplyvov konsolidácie a nových legislatívnych povinností pre samosprávy, na ktoré nie sú zabezpečené žiadne zdroje.

Pre elimináciu rizík a zabezpečenie vyrovnaného bežného rozpočtu je potrebné monitorovať vývoj bežných príjmov. V prípade zlého vývoja prijať opatrenia na zvyšovanie bežných príjmov a znižovanie bežných výdavkov. Odporúčam pristúpiť k takým opatreniam, ktoré svojou efektívnosťou a účinnosťou zabezpečia rast príjmov a budú mať za následok aj znižovanie výdavkov (napr. významná úspora energií). V situácii, v ktorej sa nachádzame, je nevyhnutné po navrhovanom zvýšení príjmov, pristúpiť aj k znižovaniu výdavkov, tam kde je to možné.

Ešte viac problémovým sa javí kapitálový rozpočet, nakoľko na realizáciu jeho výdavkovej časti sa počíta s naplnením vlastných príjmov z predaja majetku mesta, s poskytnutím grantov a transferov ako aj s prijatými návratnými zdrojmi financovania – úverom zo ŠFRB a úverom z Environmentálneho fondu.

Za najväčšie riziko považujem nenaplnenie príjmov v čase reálnej potreby výdavkov, na začiatku roku u bežných výdavkov a v priebehu roku v súvislosti s realizáciou investičných akcií u kapitálových výdavkov.

ROZPOČET BEŽNÝCH PRÍJMOV

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s vyšším rozpočtom bežných príjmov oproti schválenému rozpočtu na rok 2024 (o 1 153 tis. €), oproti očakávanej skutočnosti plnenia bežných príjmov k 31.12.2024 ide ale o plánovaný pokles.

Vývoj bežných príjmov :

v €

Rok	Schválený rozpočet bežných príjmov	Skutočnosť plnenia bežných príjmov
2010	9 226 210	9 909 181
2011	9 053 402	9 736 473
2012	9 585 440	10 057 835
2013	9 936 760	10 445 004
2014	9 865 182	- 10 896 516
2015	10 335 189	11 781 377
2016	10 586 098	12 87 7995
2017	11 546 875	14 154 932
2018	12 882 514	16 526 080
2019	14 382 418	16 047 185
2020	16 839 810	17 452 508
2021	15 547 940	18 037 035
2022	17 587 741	20 014 225
2023	19 181 857	22 611 166
2024	20 335 295	očakávaná skutočnosť- 24 274 121
2025 - návrh	23 396 363	

V dôsledku významného zásahu do výnosu podielovej dane územnej samosprávy, ktorá smeruje do rozpočtov samospráv oceňujem opatrný prístup pri rozpočtovaní bežných príjmov. Odporúčam, aby bol sledovaný vývoj bežných príjmov a v prípade rastu bežných príjmov, tieto smerovali do prebytku bežného rozpočtu, z ktorého by sa vykryli splátky istiny návratných zdrojov financovania - úverov.

V návrhu rozpočtu sa očakáva zvýšenie daňových príjmov aj nedaňových príjmov oproti očakávanej skutočnosti roku 2024 aj oproti schválenému rozpočtu roku 2024. Pri grantoch a transferoch sa rozpočtuje ich pokles oproti očakávanej skutočnosti roku 2024:

v €

	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027
Daňové príjmy	11 187 055,06	12 294 532,12	12 176 248	12 150 230	10 965 070	11 936 262	12 404 189
Nedaňové príjmy	2 921 337,58	2 122 818,47	2 991 274	3 696 138	4 571 820	3 571 820	3 071 820
Granty a transfery	5 905 832,09	8 193 815,66	5 167 773	8 427 753	7 859 473	7 859 473	7 859 473

Odporúčam, aby zo strany mesta bola zabezpečená kontinuálna kontrola plnenia príjmov na pravidelnej báze, pretože v podmienkach mesta s nastaveným rozvojom je to veľmi dôležitá otázka zabezpečenia vyrovnanosti rozpočtu.

Daňové príjmy

Daňové príjmy sú tvorené výnosom podielovej dane územnej samosprávy, majetkovými daňami a daňami za tovary a služby.

Vývoj daňových príjmov:

v €

Rok	Schválený rozpočet daňových príjmov	Skutočnosť naplnenia daňových príjmov
2010	5 718 548	5 113 547
2011	5 976 211	5 751 932
2012	6 073 970	5 794 632
2013	6 265 716	6 066 178

2014	6 412 860	6 879 219
2015	6 861 031	6 969 997
2016	7 218 360	7 598 500
2017	7 885 360	8 116 320
2018	8 285 360	8 775 530
2019	9 454 675	9 546 922
2020	10 407 223	10 004 683
2021	9 860 335	10 442 811
2022	10 457 139	11 187 055
2023	11 909 743	12 294 532
2024	12 176 248	očakávaná skutočnosť – 12 150 230
2025 - návrh	10 965 070	

Vo vývoji podielovej dane územnej samosprávy je zaznamenaná zmena financovania materských škôl od 1.januára 2025 a vplyv konsolidácie. Materské školy budú financované zo štátneho rozpočtu, čo v rozpočte znamená pokles podielovej dane územnej samosprávy a zvýšenie transferu na financovanie preneseného výkonu štátnej správy v školstve.

V návrhu rozpočtu na rok 2025 je výnos podielovej dane územnej samosprávy rozpočtovaný v zmysle prognózy Ministerstva financií Slovenskej republiky na rok 2025:

v €

	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027
Podielová daň	9 023 177,48	9 558 510,66	9 620 362	9 450 000	8 051 400	9 022 592	9 490 519

Návrh rozpočtu príjmov z dani z nehnuteľnosti a z daní za tovary a služby na rok 2025 vychádza zo schválených všeobecne záväzných nariadení mesta a z navrhovanej zmeny všeobecne záväzného nariadenia mesta o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady pre rok 2025.

Opätovne aj vzhľadom k uvedeným údajom a s ohľadom na výšku daňových pohľadávok, odporúčam zaoberať sa ich vymáhaním a uplatňovaním sankcií uložených v daňovom konaní, ktoré sú rozpočtované na veľmi nízkej úrovni (a na veľmi nízkej úrovni sú aj plnené).

v €

	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027
Daň z nehnuteľnosti	1 437 754,10	1 656 115,99	1 565 000	1 600 000	1 655 000	1 655 000	1 655 000
Dane za tovary a služby	724 591,58	1 079 438,57	989 786	1 100 000	1 258 170	1 258 170	1 258 170
Sankcie uložené v daňovom konaní	1 531,90	466,90	1 100	230	500	500	500

Vývoj plnenia príjmov z dane z nehnuteľnosti:

v €

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2010	803 293	845 564
2011	845 366	821 993
2012	848 000	823 020
2013	974 317	890 705

2014	932 870	875 569
2015	932 870	918 820
2016	900 000	865 161
2017	900 000	862 512
2018	900 000	842 902
2019	900 000	843 136
2020	1 350 000	1 434 528
2021	1 350 000	1 562 156
2022	1 350 000	1 437 754
2023	1 565 000	1 656 116
2024	1 565 000	očakávaná skutočnosť – 1 600 000
2025 - návrh	1 655 000	

Daň z nehnuteľnosti je tvorená daňou z pozemkov, daňou zo stavieb a daňou z bytov a nebytových priestorov:

v €

Daň	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027
z pozemkov	192 510,89	307 965,68	170 000	285 000	285 000	285 000	285 000
zo stavieb	1 130 575,88	1 158 875,55	1 150 000	1 180 000	1 180 000	1 180 000	1 180 000
z bytov a nebytových priestorov	114 667,33	189 274,76	245 000	190 000	190 000	190 000	190 000

V návrhu rozpočtu dane z pozemkov sa neuvažuje s ich zvýšením oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2024. V rokoch 2026 a 2027 sa uvažuje s rovnakým výnosom dane z nehnuteľnosti, čo znamená, že sa neuvažuje so zmenou sadziieb týchto daní v nasledujúcom období.

Dane za tovary a služby predstavujú dane podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov a príslušného všeobecne záväzného nariadenia mesta:

v €

Daň	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027
za psa	12 790,97	17 539,91	13 000	16 425	16 000	16 000	16 000
za nevýherné hracie automaty	250,00	300,00	800	400	500	500	500
za predajné automaty	637,50	607,50	637	1 175	1 137	1 137	1 137
za užívanie verejného priestranstva	116 768,92	226 407,70	228 533	220 000	228 533	228 533	228 533
za komunál. odpad	576 423,19	813 943,46	730 316	840 000	990 000	990 000	990 000
za ubytovanie	17 721,00	20 640,00	16 500	22 000	22 000	22 000	22 000

V návrhu rozpočtu sa neuvažuje s ich výrazným zvýšením oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2024, okrem výnosu z miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Dôvodom je zvýšenie sadziieb tohto poplatku pre rok 2025. V rokoch 2026 a 2027 sa uvažuje s rovnakým výnosom daní z tovarov a služieb, čo znamená, že sa neuvažuje so zmenou sadziieb týchto daní v nasledujúcich rokoch.

Nedaňové príjmy

Návrh rozpočtu nedaňových príjmov na rok 2025 je vyšší ako schválený rozpočet na rok 2024 aj ako očakávaná skutočnosť k 31.12.2024, dôvodom sú vyššie príjmy z podnikania a vlastníctva majetku.

v €

	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027
Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	1 484 964,60	518 596,60	1 263 850	1 880 545	2 828 527	1 828 527	1 328 527
Administratívne a iné poplatky	1 240 048,61	1 453 944,77	1 666 874	1 645 223	1 694 143	1 694 143	1 694 143
Úroky	0,00	4 185,35	400	5 000	5 000	5 000	5 000
Iné nedaňové príjmy	196 324,37	146 091,75	60 150	165 370	44 150	44 150	44 150

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku tvoria príjmy mesta z odvodu zisku od spoločností založených mestom a spoločností, v ktorých má mesto majetkovú spoluúčasť, príjmy z prenájmu pozemkov, budov, bytov, nebytových priestorov, z prenajatých strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia:

- príjmy z podnikania – príjem mesta z dividend z účasti na majetku v iných spoločnostiach – v roku 2025 nie sú rozpočtované, rovnako ako v roku 2024; dôvod v návrhu rozpočtu uvedený nie je (v minulých rokoch boli rozpočtované od 15 000 € do 30 000 €);
- príjmy z prenajatých pozemkov fyzickým a právnickým osobám sú rozpočtované vo výške 2 084 280 € (v roku 2024 - 648 000 €, v roku 2023 - 685 000 € a v roku 2022 - 535 000 €), z toho najväčší objem týchto príjmov plyní z prenájmu lesných pozemkov od LESOV MESTA BREZNO – 2 000 000 € (v roku 2024 - 500 000 €, v roku 2023 - 600 000 € a v roku 2022 - 400 000 €) a nájom za jarmoky vo výške 80 000 € (v roku 2024 - 50 000 €, v roku 2023 - 42 000 € a v roku 2022 - 45 000 €);
- príjmy z prenajatých budov a objektov (bytové a nebytové priestory) sú rozpočtované vo výške 265 000 € (oproti minulému roku - 220 000 € je to nárast príjmov), z toho príjmy z nájomných bytov predstavujú čiastku 140 000 € (minulý rok - 120 000 €) a príjmy z prenájmu nebytových priestorov 125 000 € (minulý rok - 100 000 €);
- príjem z prenajatých strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia už nie je rozpočtovaný v zmysle zmluvy so spoločnosťou VEOLIA Energia Brezno a. s. ale v zmysle zmluvy so spoločnosťou ENERGIE BREZNO, s.r.o. vo výške 390 697 € (minulý rok - 390 000 €).

V návrhu rozpočtu administratívnych poplatkov a platieb na rok 2025 sa uvažuje s veľmi miernym nárastom oproti minulým obdobiam. Naopak pri iných nedaňových príjmoch sa očakáva ich pokles oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2024 ako aj minulým obdobiam.

V rokoch 2026 a 2027 sa uvažuje s rovnakým, resp. s nižším plnením nedaňových príjmov.

Granty a transfery

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s dotáciami, ktoré budú mestu poskytované z rozpočtov jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií a s ďalšími dotáciami zo štátneho rozpočtu v celkovej rozpočtovanej výške 7 859 473 €. Oproti minulému roku - 5 167 773 € ide o zvýšenie transferov z dôvodu zmeny financovania materských škôl.

V návrhu rozpočtu je spracovaný podrobný prehľad o poskytovaných grantoch a transferoch (poskytovateľ a výška grantu a transferu).

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH PRÍJMOV

Mesto v návrhu rozpočtu rozpočtuje plnenie kapitálových príjmov vo výške 4 995 131 € (v roku 2024 - 2 039 915 €), z toho vlastné príjmy vo výške 300 000 € (v roku 2024 - 273 540 €).

Vývoj kapitálových príjmov:

v €

Rok	Rozpočet kapitálových príjmov	Skutočnosť plnenia kapitálových príjmov
2010	450 000	1 837 802
2011	659 251	1 821 339
2012	400 000	2 552 309
2013	852 237	187 350
2014	60 000	37 354
2015	5 724 845	5 025 153
2016	2 442 925	2 286 490
2017	20 000	545 010
2018	3 471 000	1 558 233
2019	3 329 892	1 353 521
2020	4 929 941	2 457 441
2021	4 981 499	2 329 105
2022	13 608 646	5 086 129
2023	15 758 526	9 436 994
2024	2 039 915	očakávaná skutočnosť – 2 038 133
2025 - návrh	4 995 131	

Kapitálové príjmy tvoria príjmy z predaja majetku a kapitálové granty a transfery:

v €

	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027
Príjem z predaja majetku	972 745,08	1 485 467,50	273 540	510 301	300 000	200 000	200 000
Tuzemské kapitál. granty a transfery	4 113 383,54	7 951 527,21	1 766 375	1 527 832	4 695 131	0	0

V návrhu rozpočtu sa rozpočtujú vlastné kapitálové príjmy z predaja majetku mesta, ktorých plnenie bolo v minulom období rizikové. Z uvedeného dôvodu pozitívne hodnotím realistický rozpočet príjmov z predaja majetku na rok 2025.

V návrhu rozpočtu sú rozpočtované tie kapitálové granty a transfery, ktoré má mesto zmluvne zabezpečené:

- cyklotrasa Brezno – Valaská - 3 927 785 €
- cyklotrasa Fraňa Kráľa – 348 264 €
- bytový dom MPČL – 419 082 €

Z návrhu rozpočtu je zrejmé, že naplnenie kapitálových príjmov je pre mesto dôležité preto, že ide spolu s návratnými zdrojmi financovania o jediný zdroj realizácie investičných rozvojových programov.

V rokoch 2026 a 2027 sa uvažuje s nižším plnením vlastných kapitálových príjmov. V rozpočte na roky 2026 a 2027 nie sú rozpočtované kapitálové granty a transfery, čo znamená, že mesto nemá zmluvne zabezpečené krytie rozvojových programov z cudzích zdrojov.

ROZPOČET BEŽNÝCH VÝDAVKOV

Rozpočet bežných výdavkov reflektuje na potreby samosprávy a na činnosti, ktoré samospráva musí v zmysle zákona o obecnom zriadení zabezpečiť.

V roku 2025 sa uvažuje so zvýšením rozpočtu bežných výdavkov oproti schválenému rozpočtu bežných výdavkov na rok 2024 ale so znížením bežných výdavkov oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2024.

Vývoj bežných výdavkov:

v €

Rok	Rozpočet bežných výdavkov	Skutočnosť čerpania bežných výdavkov
2010	8 784 706	10 236 121
2011	9 009 222	9 499 690
2012	8 880 071	9 574 932
2013	9 058 977	9 848 449
2014	9 302 864	10 231 029
2015	9 258 536	10 129 284
2016	9 319 295	10 785 941
2017	10 182 585	12 028 711
2018	11 114 655	14 070 412
2019	13 929 139	15 589 321
2020	15 542 278	15 182 727
2021	14 617 461	16 341 681
2022	17 258 349	18 359 181
2023	19 181 857	21 490 126
2024	20 335 295	očakávaná skutočnosť - 23 355 395
2025 - návrh	22 170 106	

Z vývoja bežných výdavkov je zrejmé, že zníženie výdavkov v minulom období sa nepodarilo naplniť a to aj z dôvodu zmeny bežného rozpočtu v priebehu rozpočtového roka na základe rastu príjmov z transferov z orgánov verejnej správy.

Pozitívne hodnotím rozpočtovaný prebytok bežného rozpočtu, v praxi to znamená, že minimálne 50% príjmu z nájomného za lesné pozemky od LESOV MESTA BREZNO nebude predmetom bežnej spotreby, ale pôjde na splátku návratných zdrojov financovania - úverov mesta. Odporúčala by som ešte optimistickjšie riešenie – použiť 100% tohto príjmu na realizáciu investičných rozvojových programov mesta.

Vzhľadom k nedostatku zdrojov na investičné rozvojové programy a na návratných zdrojov financovania - splátky úverov mesta opakujem svoje odporúčanie, aby rast bežných vlastných príjmov automaticky nebol premietnutý do rastu bežných výdavkov, ale aby sa vytváral prebytok bežného rozpočtu, ktorý zabezpečí v priebehu rozpočtového roka financovanie nielen splátok návratných zdrojov financovania - úverov, ale aj financovanie investičných rozvojových programov.

Vývoj mzdových výdavkov – mesto bez rozpočtových a príspevkových organizácií:

v €

Rok	Rozpočet	Skutočnosť
2010	1 360 097	1 299 332
2011	1 570 790	1 396 215
2012	1 378 874	1 362 634
2013	1 330 594	1 347 696
2014	1 366 905	1 414 925
2015	1 332 716	1 432 308
2016	1 332 716	1 571 184
2017	1 481 805	1 631 753
2018	1 608 940	1 784 089
2019	1 960 832	1 944 786
2020	2 431 191	2 046 786
2021	2 061 315	2 178 795
2022	3 020 691	2 547 304
2023	3 050 682	2 808 395
2024	3 034 650	očakávaná skutočnosť - 2 981 948
2025 - návrh	3 410 718	

Podľa návrhu rozpočtu výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania zamestnancom mesta sú rozpočtované v súlade s uzatvorenými pracovnými zmluvami a platovými výmermi. Dôvod zvýšenia rozpočtu v komentári uvedený nie je.

Vývoj prevádzkových výdavkov (tovary a služby) - mesto bez rozpočtových a príspevkových organizácií:

v €

Rok	Rozpočet	Skutočnosť
2010	2 313 373	2 479 435
2011	1 471 909	1 911 910
2012	1 576 449	1 924 146
2013	1 933 719	1 876 054
2014	1 794 551	1 807 720
2015	1 527 875	1 331 669
2016	1 345 861	1 514 701
2017	1 390 593	1 784 813
2018	1 518 707	2 594 782
2019	2 529 206	2 854 847
2020	2 991 902	2 403 675
2021	2 215 946	2 580 413
2022	2 884 324	2 743 701
2023	3 213 752	3 098 645
2024	2 632 166	očakávaná skutočnosť - 2 732 822
2025 – návrh	2 963 677	

Návrh rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie je na všetkých položkách okrem transferov vyšší oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2024:

v €

	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027
Platy	2 547 303,55	2 808 395,07	3 034 650	2 981 948	3 410 718	3 394 356	3 394 356
Odvody do poisťovních fondov	1 003 803,73	1 099 807,52	1 345 173	1 299 690	1 470 372	1 464 653	1 464 653
Tovary a služby	2 743 701,09	3 098 645,56	2 632 166	2 732 822	2 963 677	2 959 808	2 959 808
Transfery	3 790 568,22	4 753 184,88	4 494 740	5 117 473	5 066 495	5 066 495	5 066 495

Návrh rozpočtu tovarov a služieb podľa ekonomickej klasifikácie:

v €

	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027
631 - Cestovné náhrady	2 826,43	4 820,76	4 460	13 533	5 400	5 400	5 400
632 - Energie	309 897,58	413 306,17	602 365	550 000	557 694	557 526	557 526
633 - Materiál	307 855,73	192 097,12	193 756	190 000	262 222	262 222	262 222
634 - Dopravné	56 869,15	53 161,43	57 210	71 000	58 910	58 910	58 910
635 - Údržba	649 381,07	845 500,19	361 400	361 000	329 840	329 840	329 840
636 - Nájomné	19 981,02	35 495,88	52 200	49 269	46 700	46 700	46 700
637 - Služby	1 396 890,11	1 554 264,01	1 360 775	1 498 000	1 702 911	1 699 210	1 699 210

Výdavky na financovanie rozpočtových organizácií – škôl a školských zariadení:

v €

	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027
ZŠ s MŠ Pionierska 2	2 906 385,53	3 308 784,64	2 897 394	3 817 045	2 957 724	2 957 724	2 957 724
ZŠ s MŠ Pionierska 4	2 882 078,08	3 361 624,51	2 941 619	3 934 823	3 145 461	3 145 461	3 145 461
ZŠ s MŠ MPČĽ	1 666 975,09	2 061 517,15	1 771 166	2 278 262	1 946 788	1 946 788	1 946 788
Základná umelecká škola	582 494,42	639 378,00	715 948	722 706	720 814	720 814	720 814
Centrum voľného času	169 397,95	185 032,79	172 350	186 626	181 353	181 353	181 353

Transfery rozpočtovým organizáciám sa rozpočtujú na základe očakávaného rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva a tiež na základe vývoja podielovej dane samosprávam. V návrhu rozpočtu je zaznamenaný pokles rozpočtovaných výdavkov a to z dôvodu poklesu výnosu podielovej dane samosprávam. Výdavky na školstvo sú z veľkej časti (základné školy a materské školy) závislé od transferov zo štátneho rozpočtu (normatívov) a je tak zrejmé, že výdavky na základné školy a materské školy sa budú v priebehu roka zvyšovať v závislosti od poskytnutia transferov na prenesený výkon štátnej správy v školstve.

Výdavky na financovanie príspevkovej organizácie:

v €

	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027
Technické služby	2 849 005,36	3 366 323,40	3 598 088	3 640 045	3 716 628	3 716 628	3 716 628

Výdavky na financovanie Technických služieb rastú, návrh rozpočtu pre Technické služby je vyšší oproti schválenému rozpočtu roku 2024 ako aj oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2024.

Bežný príspevok Technickým službám je rozpočtovaný na jednotlivé činnosti, ktoré príspevková organizácia zabezpečuje, najmä správa a údržba miestnych komunikácií, zber, preprava a zhodnocovanie odpadov, udržiavanie parkov, sadov, detských ihrísk, prevádzku verejného WC a cintoríny, prevádzka verejného osvetlenia, prevádzkovanie športových zariadení a podpora komunálneho športu, prevádzkovanie kultúrnych zariadení a zabezpečenie spoločenských a kultúrnych akcií v meste ako aj vydávanie novín a prevádzka mestského rozhlasu.

V návrhu rozpočtu je uvedený aj rozpis transferov jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, v rámci ktorého sú rozpočtované aj dotácie poskytované z rozpočtu mesta. Podľa zákona o rozpočtových pravidel územnej samosprávy sa v rozpočte obce na príslušný rozpočtový rok dotácie rozpočtujú na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia prostriedkov, tieto kritéria sú splnené až následne tým, že poskytované dotácie sa následne ešte schvaľujú uznesením zastupiteľstva v súlade so zákonným ustanovením.

Na zabezpečenie dopravnej obslužnosti mesta, na základe Zmluvy o výkone vo verejnom záujme je rozpočtovaný pre dopravcu – SAD Zvolen transfer vo výške 700 000 €. Ide o významné zvýšenie tohto transferu – v roku 2024 bol rozpočet - 150 000 €, očakávaná skutočnosť je - 569 837 €.

Návrh rozpočtu bežných výdavkov na rok 2025 podľa funkčnej klasifikácie je spracovaný s komentárom čerpania výdavkov podľa jednotlivých činností.

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH VÝDAVKOV

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s rozpočtom kapitálových výdavkov vo výške 7 812 587 € (v roku 2024 - 5 924 523 €). Rozpočet kapitálových výdavkov je nastavený na zdroje, ktorými sú podľa návrhu rozpočtu vlastné kapitálové príjmy, kapitálové granty a transfery, úver zo ŠFRB a úver z Environmentálneho fondu. Financovanie kapitálových výdavkov, konkrétne cyklotrasa Brezno – Valaská, cyklotrasa Fraňa Kráľa, bytový dom MPČL a rekonštrukcia a modernizácia plavárne, je tak zabezpečené najmä z cudzích zdrojov (kapitálové granty a transfery z jednotlivých operačných programov) a z návratných zdrojov financovania.

V rokoch 2026 a 2027 sa rozpočtujú minimálne kapitálové výdavky, čo je v nesúlade s vysokým počtom rozpracovaných rozvojových programov, ktoré mesto má v rozpočte. Dôvod v návrhu rozpočtu nie je uvedený, logicky a matematicky je možné sa domnievať, že mesto nemá vlastné kapitálové zdroje na realizáciu týchto rozvojových programov a navyše v rozpočte na roky 2026 a 2027 nie sú rozpočtované ani kapitálové granty a transfery, čo znamená, že mesto nemá zmluvne zabezpečené krytie rozvojových programov ani z cudzích zdrojov.

FINANČNÉ OPERÁCIE

V návrhu rozpočtu príjmových finančných operácií vo výške 2 815 254 € sa počíta najmä so zapojením návratných zdrojov financovania, konkrétne úveru zo ŠFRB na výstavbu nájomných bytov Mazorník a úveru z Environmentálneho fondu na rekonštrukciu plavárne Mazorník.

V návrhu rozpočtu výdavkových finančných operácií vo výške 1 224 055 € sú uvedené splátky návratných zdrojov financovania a to úveru „Dostavba a stavebné úpravy zimného štadióna“, úveru ŠFRB nájomné byty Mazorník, úveru ŠFRB nájomné byty Nálepškova ul., úveru ŠFRB nájomné byty ŠLN, úveru ŠFRB nájomné byty Mazorník II., úveru ŠFRB na Dom seniorov a denný stacionár, úveru bývalého Hotela Ďumbier, s.r.o., úveru ŠFRB na výstavbu nájomných bytov Mazorník, investičných úverov a úverov z Environmentálneho fondu - EF:

1. splátka istiny úveru z r. 2005	152 016 €
2. splátka istiny úveru z r. 2009	53 828 €
3. splátka istiny zlikvidovaného Hotela Ďumbier s.r.o.	6 344 €
4. splátka ŠFRB (nájomné byty Nálepškova)	17 198 €
5. splátka ŠFRB (nájomné byty Mazorník)	12 895 €
6. splátka ŠFRB (nájomné byty ŠLN)	21 209 €
7. splátka ŠFRB (Dom seniorov a denný stacionár)	27 430 €
8. splátka ŠFRB (výstavba nájomné byty MPČL)	136 572 €
9. splátka istiny úveru z r. 2021	400 000 €

Oproti minulému roku k splátkam istiny návratných zdrojov financovania pribudli splátky:

1. istiny investičného úveru z r. 2023	127 856 €
2. istiny úverov z EF	
• Kompostáreň I.	1 248 €
• Zvýšenie energetickej účinnosti MŠ MPČĽ	10 884 €
• Zvýšenie energetickej účinnosti MŠ Hradby	8 580 €
• Zvýšenie energetickej účinnosti MŠ B. Nemcovej	2 820 €
• Vnútroblok sídlisk – ŠLN II.	5 760 €
• Vnútroblok sídlisk – 9. mája vstup	5 628 €
• Vnútroblok sídlisk – MPČĽ	7 404 €
• Kompostáreň II.	30 077 €
• Plaváreň	196 301 €

Splátky istiny návratných zdrojov financovania sú rozpočtované podľa uzatvorených zmlúv a ich suma sa oproti minulému roku zvýšila o 303 653 €. V návrhu rozpočtu sú splátky istiny návratných zdrojov financovania financované z prebytku bežného rozpočtu. Vzhľadom k tejto skutočnosti je veľmi dôležité, aby bol tento prebytok bežného rozpočtu pri raste inflácie a zvýšení DPH dosiahnutý, nakoľko mesto iné zdroje na financovanie svojej dlhovej služby nemá. Navyše dlhová služba mesta rastie a vlastné príjmy mesta (najmä z dôvodu poklesu výnosu podielovej dane územnej samosprávy) v roku 2025 klesnú. Na základe týchto skutočností bude potrebné pri dlhovej službe spracovať prognózu jej vývoja so zakomponovaním týchto faktorov. Toto preverenie stavu a vývoja dlhu spolu s touto prognózou bude z mojej strany predložené na prvé zasadnutie zastupiteľstva v roku 2025.

C. ZHODNOTENIE NÁVRHU PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce (ďalej len „program obce“).

Viacročný rozpočet mesta má byť strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce sa predkladá na schválenie v členení minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie a súčasne sa predkladá na schválenie aj rozpočet výdavkov podľa programu obce.

Pre úspešnú implementáciu programového rozpočtovania v miestnej a regionálnej územnej samospráve Ministerstvo financií SR ako metodickú pomôcku zverejnilo nasledovné dokumenty:

- Praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy
- Prehľad najlepších príkladov rozpočtovania na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy
- Zborník obsahujúci príklady správne aj nesprávne formulovaných zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov miestnej a regionálnej územnej samosprávy
- Informačný dokument o programovom rozpočtovaní, jeho výhodách a význame pre zlepšenie rozhodovacieho procesu s príkladmi aplikácie v zahraničí

Podľa uvedených dokumentov programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania, monitorovania a hodnotenia, ktorého cieľom je dlhodobo dosahovať hospodárnosť, efektívnosť a výkonnosť pri využívaní verejných zdrojov, zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb obyvateľstvu, zabezpečiť transparentný a zodpovedný prístup pri rozdeľovaní a čerpaní verejných prostriedkov.

Dôležité je pri tvorbe programového rozpočtu zadeinovanie zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov, čo v praxi znamená, že programový rozpočet nemá obsahovať len informácie o príjmoch a výdavkoch, ale aj informácie o tom, aké zámery, aké ciele a aké výsledky budú dosiahnuté. Programové rozpočtovanie tak kladie dôraz najmä na vzťah medzi rozpočtovými zdrojmi a dosiahnutými výsledkami.

Pri tvorbe programového rozpočtu ide najmä o vytvorenie programovej štruktúry a rozdelenie výdavkov rozpočtu do jednotlivých programov, podprogramov, prvkov a projektov, formulovanie zámerov a cieľov, vytvorenie merateľných ukazovateľov. Programy majú obsahovať zámery a ciele a merateľné ukazovatele, ktoré upriamujú pozornosť na efektívnosť, účinnosť a výkonnosť. Zámery sú formou na vyjadrenie očakávaného pozitívneho dôsledku dlhodobého plnenia cieľov, predstavujú najvyššiu strategickú úroveň, víziu, ku ktorej obec smeruje. Ciele sú formou na vyjadrenie konkrétnych výsledkov a výstupov, ktoré sa musia dosiahnuť, aby sa naplnil zámer. Návrh rozpočtu obsahuje Prílohu č. 1 – Návrh programového rozpočtu na roky 2025 – 2027 (ďalej len „návrh programového rozpočtu“). Podľa návrhu programového rozpočtu sú výdavky rozpočtu mesta alokované do 9 programov, ktoré sa vnútorne členia na podprogramy, niektoré aj na prvky a projekty. V rámci programov, podprogramov, prvkov a projektov sú zadeinované zámery, zodpovednosť, ciele a merateľné ukazovatele. Výdavky programového rozpočtu nie sú rozpočtované v štruktúre podľa ods. 1 čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti - návrh rozpočtu na roky 2025 – 2027, schválený rozpočet 2024, údaje o očakávanej skutočnosti k 31.12.2024 a nie sú ani členené na bežné a kapitálové výdavky.

Návrh rozpočtu okrem Prílohy č. 1 – Návrh programového rozpočtu na roky 2025 – 2027 obsahuje aj Prílohu č. 3 – Návrh rozpočtu rozvojových programov mesta Brezna na roky 2025 – 2027. V Prílohe č. 3 – Návrh rozpočtu rozvojových programov mesta Brezna na roky 2025 – 2027 je uvedený rozpočet investičných akcií v štruktúre podľa ods. 1 čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti - návrh rozpočtu na roky 2025 – 2027, schválený rozpočet 2024, údaje o očakávanej skutočnosti k 31.12.2024.

Podľa Prílohy č. 3 – Návrh rozpočtu rozvojových programov mesta Brezna na roky 2025 – 2027 mesto má rozpracovaných 225 rozvojových programov, v roku 2024 to bolo 217 rozvojových programov, v roku 2023 - 56 rozvojových programov.

V komentári k návrhu rozpočtu je uvedené, že v roku 2025 sa uvažuje s realizáciou 45 rozvojových programov podľa Prílohy č. 3 – Návrh rozpočtu rozvojových programov mesta Brezna na roky 2025 – 2027:

v €

Názov investičnej akcie	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Schválený rozpočet 2024	Očakávaná skutočnosť 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027
Obnova budovy M.R.Š. 1 a 2	0	10 740	35 000	18 568	8 160	340	340
Obnova domu smútku – nový cintorín	0	0	0	0	80 000	0	0
Dom rozlúčky Brezno	43 330	1 386	450	3 736	57 960	0	0
Kamerový systém	4 107	9 942	0	18 760	30 000	0	0
Kamerový systém kompostáreň	0	0	0	0	3 500	0	0
Kamerový systém ARÉNA	0	0	0	0	10 000	0	0
Športovo plavecký areál	33 262	18 197	0	6 117	292 000	0	0
Rekonštrukcia							

a modernizácia plavárne	0	4 200	0	941 479	911 399	0	0
Cyklotrasa Brezno - Valaská	17 944/ 9 058	154 701	100 169	102 148	3 473 597/ 111 586	0	0
Cyklotrasa B. Nemcovej	1 492	4 302/ 192 564	0	161 168	700	700	700
Cyklotrasa F. Kráľa	1 238	0	0	360	348 264/ 76 311	100	100
Chodník a lávka cez Hron	0	0	0	577	18 886	0	0
Chodník a komunikácia Hlavina	0	0	0	480	20 000	0	0
Modernizácia mestských komunikácií	0	0	0	0	55 211	0	0
Rekonštrukcia fontány	0	0	0	0	15 000	0	0
Rekonštrukcia chladenia ľadu	83 160	0	0	0	10 000	0	0
Strieška detské ihrisko	0	0	0	0	5 400	0	0
Strieška útulok	0	0	0	0	200	0	0
Detské ihrisko Banisko	0	0	0	0	19 920	0	0
Vodovod Vrchdolinka	0	0	0	0	29 880	0	0
Stojiská na odpad	128 999	65 514	0	104	65 428	0	0
Bytový dom Rázusova	9 228	14 917	0	0	110 000	0	0
Nájomné byty MPČE	13 090	1 557 397/ 1 609 720	4 888 315/ 538 010	3 843 661	800 071/ 419 082	0	0
Nákup pozemkov	17 508	191 511	100 000	117 564	150 000	30 000	30 000
ÚPN, GP	0	0	0	0	100 000	5 000	5 000
IS pre parkováciu polítku	0	0	0	0	26 000	26 000	26 000
Obstaranie budov	0	0	0	101 064	400 001	0	0
Vianočná výzdoba	3 893	3 598	0	0	7 266	7 266	7 266
Licencia na OS servera	1317	0	0	0	1500	1500	1 500
Upgrade SW	10 443	13 188	6 500	10 098	6 000	6 000	6 000
Systém aSc Orbit		999	999	999	499	499	499
Výpočtová technika	21 797	74 974	0	5 339	39 600	5 000	5 000
Parková kosačka – 2 ks	0	0	0	0	1 600	0	0
Krovinorezy	1 949	0	0	0	3 500	0	0
Mulčovač trávy	0	0	0	0	12 500	0	0
Elektronabíjačky	0	0	0	5 978	1 500	0	0
Práčka pre Boženku	0	0	0	0	3 500	0	0
Umývačka riadu pre Boženku	0	0	0	0	1 500	0	0
Sušička pre	0	0	1 000	0	3 000	0	0

Boženku							
PC a interaktívna tabuľka pre seniorov	0	0	0	0	3 000	0	0
Dataprotektor pre seniorov	0	0	0	0	1 000	0	0
Nocľaháreň – elektrické pece	0	0	2 000	0	2 000	0	0
Štvorkolky pre DHZ	0	0	0	0	14 146	0	0
Tienenie dvora M.R.Š 2	0	0	0	0	12 000	0	0
Centrum služieb krízovej intervencie	0	0	0	0	49 920	0	0

Návrh rozpočtu rozvojových programov mesta Brezna na roky 2025 – 2027 nie je spracovaný podľa ekonomickej a funkčnej rozpočtovej klasifikácie, v mnohých prípadoch nejde o rozvojové programy – investičné akcie, ale o obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku z kapitálových výdavkov. Opätovne preto odporúčam, aby sa urobila „inventúra rozvojových programov“; navrhujem obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku nezaraďovať do rozvojových programov – investičných akcií.

Komplexné zhodnotenie tvorby programového rozpočtu bude vykonané v rámci kontroly podľa plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na 1.polrok 2025.

D. ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE NÁVRHU ROZPOČTU – ODBORNÉ STANOVISKO

Po preverení náležitostí a obsahu návrhu viacročného programového rozpočtu na roky 2025 – 2027 konštatujem, že je zostavený v súlade s ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti a so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Navrhovaný rozpočet mesta, vrátane finančných operácií, je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok, vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový. Mesto plánuje v roku 2025 hospodáriť so schodkom rozpočtu, ktorý vyfinancuje prebytkom bežného rozpočtu a návratnými zdrojmi financovania – úverom zo ŠFRB a úverom z Environmentálneho fondu.

V stanovisku som pomenovala riziká návrhu rozpočtu, ktoré je potrebné eliminovať dôslednou kontrolou plnenia príjmov zo strany mesta a regulovaným čerpaním výdavkov so zachovaním princípu hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti použitia rozpočtovaných finančných prostriedkov. Rozpočtová disciplína je nevyhnutná, pretože bežné aj kapitálové príjmy sú napäté, nie je istota, že budú dosiahnuté v rozpočtovanej výške. Bežné príjmy navyše vykrývajú nielen bežné výdavky, ale aj splátky návratných zdrojov financovania. Pre realizáciu rozpočtovaných rozvojových programov sú dôležité kapitálové zdroje; mesto nemá dostatočný objem finančných prostriedkov v rezervnom fonde a preto je dôležité, aby sa naplnil rozpočet kapitálových príjmov.

Ing. Ingrid Konečná Veverková
hlavná kontrolórka mesta Brezna